

КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ

По-конкретно: **какво можем да направим, за да придобием православно съзнание и разбиране и как можем плодотворно да го приложим в нашия живот?** Ще се опитам да дам отговор на този въпрос в две насоки: първата се отнася до правилното възприемане на обкръжаващия ни свят, който повече от всякога досега в историята на християнството е станал наш съзнателен враг, а втората – до нашето възприемане на Православието, което, страхувам се, повечето от нас познават много по-малко, отколкото би следвало, много по-малко, отколкото трябва да го познаваме, ако искаме да го запазим.

Първо. Независимо дали искаме, или не, ние се намираме вътре в света (чието влияние силно се усеща дори в такова отдалечено място като нашия манастир) и трябва да гледаме на света и неговите изкушения прямо и реалистично, но да не му се поддаваме; в частност, трябва да подготвим нашата младеж за предстоящите ѝ изкушения и, тъй да се каже, да я ваксинираме против тези изкушения. Трябва да съзнаваме, че светът около нас рядко помага и почти винаги пречи на възпитанието на детето в истински православен дух. Ние трябва всеки ден да сме готови да отговорим на влиянието на света с принципите на здравето християнско възпитание.

Това означава, че всичко, което детето узнава в училище, трябва вкъщи постоянно да се проверява и поправя. Ние не бива да мислим, че онова, което му се преподава в училище, се ограничава с полезното или светското, но няма никакво отношение към неговото православно възпитание. Детето наистина може да придобие полезни умения и знания (макар че много училища в съвременна Америка позорно се провалят и в това отношение [...]), но дори да получи това, на него му се преподават и множество неправилни гледни точки и идеи. Основното отношение и оценка за литературата, музиката, историята, изкуството, философията, дори науката и, разбира се, за живота и религията, детето трябва да получи първо не от училището, защото оттам ще го получи примесено със съвременната философия; това детето трябва да научи най-напред от дома и от Църквата. В противен случай то ще получи неправилно знание за обкръжаващия ни свят, в който общественото образование в най-добрия случай е безразлично към вечните въпроси, а в най-лошия – открито атеистично и антирелигиозно. [...]

Родителите трябва да знаят на какво точно учат техните деца в различните общообразователни

курсове и да коригират всичко това вкъщи, не само чрез откровено отношение по тези въпроси (най-вече между баща и син – нещо твърде рядко срещано в американското общество), но и като ясно подчертават неговия морален аспект – нещо, което днес напълно отсъства в общественото образование.

Родителите трябва да знаят точно каква музика слушат техните деца, какви филми гледат (а когато е необходимо – да слушат или гледат заедно с тях), какъв език употребяват другите в тяхната среда и с какъв си служат самите те. На всичко това родителите трябва да дават християнска оценка.

В домовете, където не достига мъжество телевизорът да бъде изхвърлен, той трябва строго да бъде контролиран и надзираван, за да се избегне отравящото въздействие на този апарат, който е станал главен преподавател на антихристиянски оценки и идеи дори в семейството, особено сред младите.

Говоря за възпитанието на децата, защото именно тук светът нанася най-напред ударите си по православните християни и ги възпитава по своя образец. А създаде ли се веднъж у детето неправилно отношение, неговото християнско възпитание става двойно по-трудно.

Ала не само децата, но и всички ние стоим пред лицето на света, който се опитва да вложи у нас антихристиянски дух посредством училището, телевизията, киното, популярната музика и всякакви други средства, които ни обстрелват най-вече в големите градове. Ние трябва да разбираме, че онова, което ни засипва, произлиза от един източник, то има определен ритъм и определено послание: това е посланието на самопоклонението, на освобождаването от напрежение, на отпускането по течението, на живота за лично удоволствие, на отказа от всяка мисъл за отвъдното. И това ни се натрапва в различни форми – било чрез музиката, чрез киното, чрез телевизията, било чрез преподаването в училищата, чрез начина, по който се степенуват предметите, по който въвеждат децата в тях. Чрез всичко това на нас ни преподават нещо определено, а именно – преподават ни атеизъм. И ние трябва активно да се защитаваме чрез познанието какво именно светът се опитва да направи с нас и като формулираме и даваме гласност на нашия православен християнски отговор на всичко това.

Откровено казано, наблюдавайки как православните семейства живеят в съвременния свят и предават на децата си своето Православие, може да се каже, че в тази борба те по-често губят, отколкото печелят. Броят на православните християни, които запазват своето православно самосъзнание ненакърнено и не се променят по образца на съвременния свят, е наистина съвсем малък.

И все пак ние не трябва да гледаме на заобикалящия ни свят като на изцяло лош. В действителност, за да оцелеем като православни християни, ние трябва да бъдем достатъчно разсъдителни, за да използваме всичко положително в света за наша полза. Тук ще разгледам

по-задълбочено няколко неща, които можем да използваме в помощ на формирането на православния си светоглед, макар че те наглед нямат нищо общо с Православието.

Дете, което от малко е научено на хубава класическа музика, чиято душа се е развивала под нейно влияние, няма да се подложи на изкушението на грубия ритъм и “посланията” на рока и на другите форми на съвременна псевдомузика в мярата, в която са подложени на нея децата, израснали без музикално възпитание. Класическото музикално възпитание, по думите на някои оптински старци, очиства душата и я подготвя за приемане на духовни впечатления.

Дете, запознато с класическата литература, драма и поезия и усетило тяхното въздействие върху душата си, т.е. действително получило истинско естетическо наслаждение от тях, няма така лесно да стане привърженик на съвременните филми и телевизионни програми и на евтините романи, които опустошават душата и я отклоняват от християнския път.

Дете, което се е научило да вижда красотата на класическия живопис и скулптура, няма така лесно да се увлече по извращенията на съвременното изкуство и няма да бъде привлечено от безвкусните изделия на съвременната реклама и порнография.

Дете, което знае нещичко от световната история, особено за християнските времена, за това как са живеели и мислели хората, в какви грешки и клопки са попадали, когато са се отдалечавали от Бога и Неговите заповеди, и колко достоен за прослава живот са водили, когато са Му били верни, може критично да съди за живота и философията на нашето време и няма да започне сляпо да следва първата философска теория или начин на живот, с които се сблъска. Един от проблемите, които днес стоят пред образованието на децата, се състои в това, че в училищата вече не развиват чувство за история у децата. Това е много опасно и съдбоносно нещо – да бъде лишено детето от чувство за история. Това означава, че го лишават от възможността да взема пример от хората, живели в миналото. А историята, всъщност, постоянно се повтаря. Когато човек забележи това, на него му се иска да знае как хората са решавали своите проблеми, какво е ставало с тези, които са въставали против Бога, и с тези, които са поправяли живота си и са ставали изключения, давайки ярък пример, достигнал дори до наши дни. Чувството за история е много важно и то трябва да се предава на децата.

Общо взето, човек, който е добре запознат с най-добрите плодове на светската култура – която на Запад почти винаги е имала определено религиозно и християнско звучене – получава много повече възможности да води нормален плодотворен живот на православен християнин, отколкото онзи, който е запознат само със съвременната попкултура. Обърналият се към Православието направо от рок-културата и изобщо всеки, който мисли, че може да съчетае Православието с култура от този род, трябва да мине през много страдания, преди да успее да стане наистина сериозен православен християнин, способен да предаде своята вяра и на други. Без тези страдания, без това разбиране, православните родители ще възпитат деца, които сетне ще бъдат погълнати от съвременния свят. Най-доброто от световната култура, усвоено по съответния начин, очиства и развива душата, а съвременната попкултура я обезобразява и деформира, пречи й пълно и нормално да отговаря на зова на Православието.

Затова в нашата битка против духа на този свят можем да използваме най-доброто, което ни предлага светът, за да отидем по-далеч от това най-добро. Защото, ако имаме достатъчно мъдрост, ще разберем, че всичко най-добро в света сочи към Бога и към Православието и ние

трябва да се възползуваме от него.

Автор: Йеромонах Серафим Роуз

Източник: <http://www.Pravoslaviето.com/>

Препечатано от © “Православна беседа”.